

OBIEKT: *Budowa drogi wewnętrznej (leśnej) o nawierzchni żwirowej*

Kategoria obiektu budowlanego   *XXV -drogi*

ADRES: *m. Doliwy, działki nr 3041/1, 3046/2, 3047, 3042/1
obręb Doliwy, gm. Olecko, powiat olecki.*

STADIUM: *Projekt zagospodarowania terenu*

INWESTOR: *Nadleśnictwo Olecko, 19-400 Olecko, ul. Kościuszki 32*

PROJEKTANT:

Maj 2023r.

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

I ZAŁĄCZNIKI FORMALNO-PRAWNE

1. Oświadczenie projektanta o projekcie zagospod. terenu
2. Kopia uprawnień budowlanych.
3. Kopia zaświadczenia z WMiIB.

I CZĘŚĆ OPISOWA

1. Opis techniczny do projektu zagospodarowania terenu lub działki

II CZĘŚĆ RYSUNKOWA

1. Plan orientacyjny w skali 1:5 000 –Rys. Nr 1
2. Projekt zagospodarowania terenu w skali 1:500 –Rys. Nr 2

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 34 ust.3d pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 z późn. zm.) oświadczam, że projekt zagospodarowania terenu lub działki:

Budowa drogi wewnętrznej (leśnej) o nawierzchni żwirowej na działkach nr 3041/1, 3046/2, 3047, 3042/1 obręb Doliwy, gm. Olecko, powiat olecki

został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi, normami, wytycznymi i sztuką inżynierską oraz, że został wykonany w stanie kompletnym dla obiektu i celu, któremu ma służyć.

.....
(podpis projektanta)

maj 2023 r.

OPIS TECHNICZNY

do projektu zagospodarowania terenu lub działki „Budowa drogi wewnętrznej (leśnej) o nawierzchni żwirowej”.

1. PODSTAWA OPRACOWANIA:

- Zlecenie inwestora,
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U.2021 r., poz. 2351 ze późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020r. w sprawie szczegółowego zakresu i form projektu budowlanego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1609 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg , publicznych (Dz. Ustaw z 2022 r. poz. 1518 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz.U.2021 poz. 2454 z późn. zm.),
- Mapa sytuacyjno-wys. do celów projektowych w skali 1:500,
- Projekt budowy drogi wewnętrznej (leśnej),
- Wizja lokalna oraz pomiary własne w terenie

2. INWESTOR:

**Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Olecko,
19-400 Olecko, ul. Kościuszki 32**

3. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

2.1. Przedmiotem opracowania jest:

Budowa drogi wewnętrznej (leśnej) o nawierzchni żwirowej w m. Doliwy, gmina Olecko, powiat Olecko.

2.2. Lokalizacja drogi

Droga wewnętrzna leśna w m. Doliwy zlokalizowana jest na części działek o nr ***nr 3041/1, 3046/2, 3047, 3042/1*** w Jednostce ewidencyjnej 281304_5 Gmina Olecko, Obręb 0007 Doliwy.

2.3. Stan prawny

Działki jw. są własnością Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Olecko, 19-400 Olecko, ul. Kościuszki 32

Budowana droga wewnętrzna (leśna) położona jest:

- w *Obszarze Chronionego Krajobrazu Jezior Oleckich* rozporządzenie Nr 129 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 22 listopada 2008r. w sprawie *Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Oleckich*).

2.4. Zakres opracowania

Zaprojektowaną budowę drogi wewnętrznej (leśna) o nawierzchni żwirowej na terenie Nadleśnictwa Olecko. Długość budowanej drogi żwirowej wynosi 950,0 m

4. ISTNIEJĄCY STAN ZAGOSPODAROWANIA TERENU

4.1. Istniejąca zabudowa

W otoczeniu działek na których ma zostać wybudowana droga wewnętrzna nie istnieje żadna zabudowa mieszkalna.

4.2. Droga

Brak drogi wewnętrznej.

4.3. Uwarunkowania terenowe

Obszar objęty opracowaniem nie leży w strefie ochrony konserwatorskiej
Na obszarze tym nie występują:

- a) Obiekty wpisane do rejestru zabytków;
- b) Obiekty wpisane do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- c) Udokumentowane stanowiska archeologiczne.

4.4. Istniejące uzbrojenie terenu

W otoczeniu projektowanej drogi wewnętrznej nie istnieją urządzenia obce

5. PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE TERENU

5.1. Zakres opracowania.

Opracowanie projektowe obejmuje wykonanie nowej drogi wewnętrznej (leśnej) o nawierzchni żwirowej dług. 0,95 km wraz z mijankami i wjazdami do lasu oraz z placem manewrowym o łącznej powierzchni 0,48 ha.

5.2. Rozwiązania projektowe drogi wewnętrznej (leśnej).

Techniczne parametry projektowe drogi wewnętrznej :

- Droga klasy technicznej – leśna (boczna),
- Szybkość projektowa – 30 km/ h,
- Szerokość jezdni – 3,00 m,
- Szerokość poboczy – 2x0,50 m,
- Pochylenie poprzeczne drogi – 3% daszkowe,
- Długość drogi – 0,950 km,
- Odwodnienie powierzchniowo do rowów przydrożnych lub na przyległy teren lasu (Inwestora).

5.3. Niweleta drogi wewnętrznej (leśnej).

Zasadniczy przebieg niwelety przyjęto z istniejącym jej ukształtowaniem na przeważającej długości trasy. Celem poprawy płynności trasy i zminimalizowania podjazdów zaprojektowano niweletę drogi celem bilansu mas ziemnych.

5.4. Konstrukcja nawierzchni drogi wewnętrznej leśnej.

Konstrukcja drogi wewnętrznej (leśnej) i pozostałych elementów tj. mijanki, wjazdu do lasu i plac manewrowy:

- 15 cm warstwa górna z kruszywa nat. 0-31,5 mm z domieszką kruszywa przekruszonego 30%,
- 20 cm warstwa podbudowy z kruszywa nat. 0-63 mm,
- 15 cm warstwa odcinająca z pospółki niesortowanej,

5.5. Odwodnienie korpusu drogowego.

Odwodnienie korpusu drogowego przewiduje się powierzchniowo poprzez nadanie projektowanych spadków nawierzchni, poboczom drogi do rowów przydrożnych i na przyległy pas drogowy.

6. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW DROGI.

Projektowana droga posiada powierzchnię:

- powierzchnia żwirowej drogi - 885,00 m²
- powierzchnia mijanek i wjazdów do lasu - 465,00 m²
- powierzchnia placu 400,00 m²

Łączna powierzchnia drogi wewnętrznej wraz z mijankami i wjazdami do lasu oraz placem manewrowym wynosi 4 800,00 m² tj. 0,48 hektara.

7. DANE INFORMUJĄCE, CZY TEREN, NA KTÓRYM JEST PROJ. DROGA WPISANY JEST DO REJESTRU ZABYTKÓW

Teren wokół budowanej drogi nie jest wpisany do rejestru zabytków i nie leży w strefie ochrony konserwatorskiej. Brak jest miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wydano decyzje o warunkach zabudowy Burmistrza Olecka znak: PGN.6730.12.2023 z dnia 12.04.2023 r.

8. DANE OKREŚLAJĄCE WPLYW EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ NA TEREN ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO

Projektowana droga nie jest na terenie górniczym a także na terenie narażonym na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonym osuwaniem się mas ziemnych.

9. DANE O CHARAKTERZE, CECHACH ISTNIEJĄCYCH I PRZEWIDYWANYCH ZAGROŻENIACH DLA ŚRODOWISKA HIGIENY I ZDROWIA UŻYTKOWNIKÓW PROJ. OBIEKTÓW I ICH OTOCZENIA

Projektowana inwestycja nie należy do przedsięwzięć, o których mowa w art. 59 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa o ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i nie znajduje się w katalogu zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839).

Oddziaływanie na środowisko podczas realizacji inwestycji ma charakter wyłącznie przejściowy i odwracalny, natomiast czas tych działań kończy się wraz z zakończeniem robót budowlanych.

Budowę drogi wewnętrznej (leśnej) zaprojektowano w taki sposób, aby zarówno realizacja jak i eksploatacja nie miała negatywnego wpływu na środowisko.

Zmiany w środowisku wynikające z prowadzenia prac ziemnych będą miały charakter bezpośredni i odwracalny. Nowa droga wewnętrzna (leśna) o nawierzchni żwirowej pozwoli Inwestorowi na lepsze prowadzenie gospodarki leśnej polegającej na dobrym dojeździe do lasu i wywózce z niego pozyskanego drewna. Nowa droga zwiększy niewątpliwie komfort oraz bezpieczeństwo użytkowników ruchu drogowego oraz wpłynie na poprawę płynności jazdy. W efekcie, będzie to skutkowało ograniczeniem emisji spalin i nie będzie miało negatywnego wpływu na środowisko.

Po wykonaniu drogi leśnej należy uporządkować i przywrócić pierwotne funkcje terenom naruszonym podczas budowy.

Wymagania ochrony środowiska na tym etapie należy osiągnąć poprzez: odpowiednią organizację robót, dobór odpowiednich materiałów, sprzętu i środków transportowych, posiadających odpowiednie atesty i certyfikaty. Prace powinny być prowadzone zgodnie z dokumentacją, zatwierdzonym harmonogramem, sprawnym sprzętem i pod nadzorem.

10. INNE KONIECZNE DANE WYNIKAJĄCE ZE SPECYFIKI, CHARAKTERU I STOPNIA SKOMPLIKOWANIA ROBÓT BUDOWLANYCH

Nie dotyczy

11. INFORMACJA O OBSZARZE ODDZIAŁYWANIA OBIEKTU

Obszar oddziaływania obiektu zawiera się w obrębie terenu wyznaczono na rysunku nr 1 „Projekt zagospodarowania terenu” linią przerywaną koloru czerwonego. Budowa drogi nie wprowadza ograniczenia w zagospodarowaniu terenów sąsiednich w otoczeniu przedmiotowej inwestycji, na podstawie przepisów odrębnych. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. –Prawo Budowlane (Dz. U.

z 2020r poz. 1333 z późn. zm.) art. 3 ust. 20 oraz spełnienie wymagań podstawowych dotyczących bezpieczeństwa w czasie budowy

Zasięg obszaru oddziaływania mieści się w całości na działkach na których został zaprojektowany.

12. WYMAGANIA OGÓLNE

Roboty budowlane należy prowadzić pod nadzorem osoby uprawnionej zgodnie z projektem z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zawartych w informacji „bioz”. Wszystkie roboty drogowe będą prowadzone zgodnie z projektem, a tym samym nie zostaną naruszone interesy osób trzecich

OBIEKT: *Budowa drogi wewnętrznej (leśnej) o nawierzchni żwirowej*

Kategoria obiektu budowlanego   *XXV -drogi*

ADRES: *m. Doliwy, działki nr 3041/1, 3046/2, 3047, 3042/1
obręb Doliwy, gm. Olecko, powiat olecki.*

STADIUM: *Projekt architektoniczno-budowlany*

INWESTOR: *Nadleśnictwo Olecko, 19-400 Olecko, ul. Kościuszki 32*

PROJEKTANT:

Maj 2023r.

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

I ZAŁĄCZNIKI FORMALNO-PRAWNE

Oświadczenie projektanta o projekcie architektoniczno-budowlanym

I CZĘŚĆ OPISOWA

Opis techniczny do projektu zagospodarowania terenu lub działki

II CZĘŚĆ RYSUNKOWA

1. Przekrój normalny drogi wewnętrznej w skali 1:50 - Rys. nr 1
2. Profil podłużny drogi w skali 1:100:1 000 - Rys. nr 2

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 34 ust.3d pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 z późn. zm.) oświadczam, że projekt architektoniczno-budowlany:

Budowa drogi wewnętrznej (leśnej) o nawierzchni żwirowej na działkach nr 3041/1, 3046/2, 3047, 3042/1 obręb Doliwy, gm. Olecko, powiat olecki

został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi, normami, wytycznymi i sztuką inżynierską oraz, że został wykonany w stanie kompletnym dla obiektu i celu, któremu ma służyć.

.....
(podpis projektanta)

maj 2023 r.

OPIS TECHNICZNY

do projektu architektoniczno-budowlanego „Budowa drogi wewnętrznej (leśnej) o nawierzchni żwirowej”.

1. PODSTAWA OPRACOWANIA:

- Zlecenie inwestora,
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U.2021 r., poz. 2351 ze późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020r. w sprawie szczegółowego zakresu i form projektu budowlanego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1609 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg , publicznych (Dz. Ustaw z 2022 r. poz. 1518 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz.U.2021 poz. 2454 z późn. zm.),
- Mapa sytuacyjno-wys. do celów projektowych w skali 1:500,
- Projekt budowy drogi wewnętrznej (leśnej),
- Wizja lokalna oraz pomiary własne w terenie

2. INWESTOR:

**Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Olecko,
19-400 Olecko, ul. Kościuszki 32**

3. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

3.1. Przedmiotem opracowania jest:

Budowa drogi wewnętrznej (leśnej) o nawierzchni żwirowej w m. Doliwy, gmina Olecko, powiat Olecko.

3.2. Lokalizacja drogi

Droga wewnętrzna leśna w m. Doliwy zlokalizowana jest na części działek o nr 3041/1, 3046/2, 3047, 3042/1 w Jednostce ewidencyjnej 281304_5 Gmina Olecko, Obręb 0007 Doliwy.

3.3. Stan prawny

Działki jw. są własnością Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Olecko, 19-400 Olecko, ul. Kościuszki 32

3.4. Zakres opracowania

Zaprojektowaną budowę drogi wewnętrznej (leśna) o nawierzchni żwirowej na terenie Nadleśnictwa Olecko. Długość budowanej drogi żwirowej wynosi 950,0 m

4. ISTNIEJĄCY STAN ZAGOSPODAROWANIA TERENU

4.1. Istniejąca zabudowa

W otoczeniu działek na których ma zostać wybudowana droga wewnętrzna nie istnieje żadna zabudowa mieszkalna.

4.2. Droga

Brak drogi wewnętrznej.

4.3. Istniejące uzbrojenie terenu

W otoczeniu projektowanej drogi wewnętrznej nie istnieją urządzenia obce

4.5. Warunki gruntowe

Ocenę warunków gruntowych podłoża i nawierzchni zostało wykonane przez jednostkę specjalistyczną. Stwierdzono, że w istniejącym podłożu zalegają grunty nośne.

Na podstawie oznaczenia rodzaju gruntów oraz warunków wodnych zgodnie z „Katalogiem typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych” IBDiM Warszawa 1997r podłoże zakwalifikowano do grupy nośności G1.

5. PROJEKTOWANE ROZWIĄZANIA TECHNICZNE

5.1. Zakres opracowania.

Opracowanie projektowe obejmuje wykonanie nowej drogi wewnętrznej (leśnej) o nawierzchni żwirowej dług. 0,95 km wraz z mijankami i wjazdami do lasu oraz z placem manewrowym o łącznej powierzchni 0,48 ha.

5.2. Rozwiązania projektowe drogi wewnętrznej (leśnej).

Techniczne parametry projektowe drogi wewnętrznej :

- Droga klasy technicznej – leśna (boczna),
- Szybkość projektowa – 30 km/ h,
- Szerokość jezdni – 3,00 m,
- Szerokość poboczy – 2x0,50 m,
- Pochylenie poprzeczne drogi – 3% daszkowe,
- Długość drogi – 0,950 km,
- Odwodnienie powierzchniowo do rowów przydrożnych lub na przyległy teren lasu (Inwestora).

5.3. Niweleta drogi wewnętrznej (leśnej).

Zasadniczy przebieg niwelety przyjęto z istniejącym jej ukształtowaniem na przeważającej długości trasy. Celem poprawy płynności trasy i zminimalizowania podjazdów zaprojektowano niweletę drogi o spadkach podłużnych od 0,3 % do 5,37 % zaokrąglone łukami pionowymi od $R=300$ do $R= 3000$ m.

Lokalizacja i zakres robót ziemnych w tym zakresie przedstawiono w tabeli robót ziemnych. Bilans mas ziemnych przedstawia się następująco:

- wykopy wg tabeli robót ziemnych – 1 619,10 m³ z podziałem na:
  - a) wykopy spycharkami przyjęto 70% tj. $1\,619,10\text{ m}^3 \cdot 70\% = 1133,37\text{ m}^3$
  - b) wykopy koparkami (przyjęto 30%) tj. $1\,619,10 \cdot 30\% = 485,73\text{ m}^3$
- nasypy – 1 664,20m³

Należy odwieść 45,10 m³ na poszerzenie mijanek.

5.4. Konstrukcja nawierzchni drogi wewnętrznej leśnej.

Konstrukcja drogi wewnętrznej (leśnej) i pozostałych elementów tj. mijanki, wjazdu do lasu i plac manewrowy:

- 15 cm warstwa górna z kruszywa nat. 0-31,5 mm z domieszką kruszywa przekruszonego 30%,
- 20 cm warstwa podbudowy z kruszywa nat. 0-63 mm,
- 15 cm warstwa odcinająca z pospółki niesortowanej.

5.5. Odwodnienie korpusu drogowego.

Odwodnienie korpusu drogowego przewiduje się powierzchniowo poprzez nadanie projektowanych spadków nawierzchni, poboczom drogi do rowów przydrożnych i na przyległy pas drogowy.

6. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW DROGI.

Projektowana droga posiada powierzchnię:

- powierzchnia żwirowej drogi - **885,00 m²**
- powierzchnia mijanek i wjazdów do lasu - **465,00 m²**
- powierzchnia placu manewrowego 20,0x20,0 m - **400,00 m²**

Łączna powierzchnia drogi wewnętrznej wraz z mijankami i wjazdami do lasu oraz placem manewrowym wynosi 4 800,00 m² tj. 0,48 hektara.

7. WYMAGANIA OGÓLNE

Roboty budowlane należy prowadzić pod nadzorem osoby uprawnionej zgodnie z projektem z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zawartych w informacji „bioz”. Wszystkie roboty drogowe będą prowadzone zgodnie z projektem, a tym samym nie zostaną naruszone interesy osób trzecich.

Opracował:

OBIEKT: *Budowa drogi wewnętrznej (leśnej) o nawierzchni żwirowej*

Kategoria obiektu budowlanego   *XXV -drogi*

ADRES: *m. Doliwy, działki nr 3041/1, 3046/2, 3047, 3042/1
obręb Doliwy, gm. Olecko, powiat olecki.*

STADIUM: *Opinie, uzgodnienia, pozwolenia i inne dokumenty*

INWESTOR: *Nadleśnictwo Olecko, 19-400 Olecko, ul. Kościuszki 32*

PROJEKTANT:

Maj 2023r.

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

1. Decyzja o warunkach zabudowy
2. Plan BIOZ
3. Mapa sytuacyjno-wysokościowa do celów projektowych w skali 1:500

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

Budowa drogi wewnętrznej(leśnej) o nawierzchni żwirowej

Zakres całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów.

- Karczowanie pni drzew z wywozem,
- Wykonanie wykopów w gruncie kat. III,
- Wykonanie nasypów w gruncie kat. II,
- Profilowanie i zagęszczanie podłoża,
- Wykonanie warstwy odsączającej z pospółki niesortowanej grub. 15 cm,
- Wykonanie warstwy podbudowy z kruszywa nat. 0-63 grub. 20 cm,
- Wykonanie nawierzchni z kruszywa nat. z 30% domieszką kruszywa przekruszonego grub. 15 cm,

1. Wykaz istniejących obiektów budowlanych.

Na przebudowywanym odcinku drogi leśnej nie znajdują się żadne obiekty budowlane.

2. Elementy zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Przy wykonywaniu wykopów przestrzegać należy bezwzględnie wymagań określonych w obowiązujących przepisach prawnych. Przy planowaniu prac związanych z wykopami należy w szczególności pamiętać o potrzebie właściwego oznakowania zabezpieczenia miejsca oraz zapewniania bezpieczeństwa w trakcie prac, w szczególności:

- przy wykonywaniu wykopów w miejscach dostępnych dla osób niezatrudnionych przy robotach należy wokół wykopów przewidzieć poręczne ochronne i oznakować je w widoczny sposób.
- w sytuacjach uzasadnionych względami bezpieczeństwa wykop powinien być szczelnie przykryty balami,
- przy wykonywaniu robót ziemnych sprzętem zmechanizowanym należy wyznaczyć strefę niebezpieczną,
- przy wykonywaniu wykopów wąsko przestrzennych osoby współpracujące z operatorem mogą znajdować się wyłącznie w zabezpieczonej części wykopu. Ponadto niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie w tym samym miejscu innych robót oraz

- przebywanie osób niezatrudnionych.
  - Ponadto konieczna jest stała kontrola stanu skarp i obudowy, szczególnie po intensywnych opadach atmosferycznych.
3. *Przewidywane zagrożenia występujące podczas realizacji robót budowlanych określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia.*

Użytkowanie sprzętu mechanicznego stanowić może istotne źródło zagrożenia bezpieczeństwa w czasie pracy, zarówno dla osób obsługujących sprzęt jak i przebywających w jego sąsiedztwie. W związku z tym należy przewidzieć odpowiednie działania ograniczające ryzyko powstania zagrożenia. Działania te opierać się powinny o istniejące przepisy

Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 11 stycznia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych Dz.U. 2017 poz. 134

Sprzęt używany do wszystkich rodzajów prac powinien w szczególności:

- być sprawny i spełniać stawiane mu wymagania techniczne,
- powinien być obsługiwany przez wykwalifikowanych pracowników,
- powinien być używany wyłącznie w celach do których jest przeznaczony zgodnie z zasadami określonymi w instrukcji obsługi,
- po skończeniu pracy powinien być pozostawiony w wyznaczonym miejscu i zabezpieczony przed uruchomieniem przez osoby postronne.

ponadto:

- niedopuszczalne jest dokonywanie zmian konstrukcyjnych w maszynach roboczych,
- wykonywanie konserwacji i napraw maszyn roboczych będących w ruchu,
- czyszczenie i odtłuszczanie powierzchni maszyn substancjami, których pary mogą tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe. Podczas obsługi maszyn należy zwrócić szczególną uwagę na bezpieczeństwo pracy w wykopach szerokoprzestrzennych, na pochyłościach lub stokach a także przy współpracy z dodatkowym osprzętem. Stosować wówczas należy środki bezpieczeństwa i zasady BHP określone w instrukcjach obsługi urządzeń. W zakresie obsługi sprzętu mechanicznego zapewnić należy przestrzeganie powyższych zasad, poprzez odpowiednie przeszkolenie pracowników oraz systematyczną kontrolę i konserwację sprzętu.

4. Sposób prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.

Przed dopuszczeniem na stanowisko pracy każdy pracownik powinien być przeszkolony przez kierownika budowy lub robót w zakresie przestrzegania przepisów bhp, a powyższy fakt powinien być odnotowany w książeczce bhp.

5. Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Wszyscy pracownicy zatrudnieni przy wykonywaniu tego zadania powinni mieć aktualne badania lekarskie dopuszczające ich do pracy na danym stanowisku oraz niezbędne uprawnienia i zaświadczenia. Wszyscy pracownicy powinni być wyposażeni w środki ochrony osobistej: jak kaski, ubrania robocze, rękawice ochronne, ochronniki słuchu itp. Sprzęt oraz narzędzia powinny posiadać aktualne świadectwa dopuszczające do ich stosowania.

Opracował: